

Beslutningsforslag nr. B 132. Fremsat den 9. maj 1996 af Niels J. Langkilde (KF), Gitte Seeberg (KF), Bertel Haarder (V) og Peter Brixtofte (V)

Forslag til folketingsbeslutning

om ophævelse af beskatningen af internationale videnskabelige hæderspriser

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, som sikrer, at store internationale forskningspriser kan fritages for beskatning.

Bemærkninger til forslaget

Sigtet med beslutningsforslaget er at sikre, at danske videnskabsmænd/-kvinder, der modtager store udenlandske priser, ikke beskattes af disse, såfremt de tildeles uden ansøgning af uafhængige institutioner efter indstilling fra den internationale forskerverden.

Hæderspriser, der udbetales i henhold til Nobelstiftelsens Grundstadgar, samt Nordisk Råds Litteratur- og Musikpris, er de eneste hæderspriser, der i dag er undtaget fra den skattepligtige indkomst ifølge ligningslovens § 7, litra v. Det er hverken fremmende for dansk forskning eller for lysten til at uddele hæderspriser til danske forskere, at prisen i hovedsagen går til det danske skattevæsen.

Ideen med hæderspriser er jo at hædre og tilskynde forskerne til at fortsætte og udvikle deres arbejde. Den nuværende lovgivning gør dette svært.

Et eksempel kan illustrere lovgivningens mangler. Professor Willi Dansgaard, Niels Bohr Institutet, modtog i september 1995 Crafoordprisen, der blev indstiftet for at dække videnskabelige områder, som ikke kan tildeles Nobelprisen. Nobelprisen gives kun inden for områderne fysik, kemi, fysiologi eller medicin samt litteratur og fredsarbejde. Crafoordprisen tildeles inden for områderne matematik, astronomi, geo-videnskaber og bio-videnskaber. Willi Dansgaard modtog prisen for sit enestående arbejde inden for geo-videnskaben. Crafoordprisen uddeles efter samme kriterier og af samme instanser som Nobelprisen nemlig Kungliga Vetenskapsakademien i Sverige. Det er således umuligt at begrunde forskelsbehandlingen af Nobelprisen og Crafoordprisen. I begge tilfælde er niveauet hævet over enhver mistanke om nepotisme, national favorisering eller anden partiskhed.

Skatteminister Carsten Koch hævder (i brev til Willi Dansgaard af 25. september 1995), at Nobelprisen adskiller sig fra andre priser ved at være mere internationalt anerkendt og alment kendt. Men der er i den internationale forskningsverden ikke tvivl om, at Crafoordprisen er ligeværdig med Nobelprisen. Den eneste forskel er, at pressen har blæst Nobelprisen op til at være bedre end andre priser. Det er ikke hensigtsmæssigt, at graden af kendskab i offentligheden

er kriteriet for beskatning. Kriteriet bør være, at prisen blandt fagfolk er internationalt anerkendt, og det kriterium opfylder både Crafoordprisen og Nobelprisen samt andre store priser som f.eks. Nordisk Råds Natur- og Miljøpris.

Senere har skatteministeren i svar på spørgsmål nr. S 391 af 7. november 1995 til Bertel Haarder (V), jf. Folketingets forhandlinger, 1995-96, s. 1241, begrundet sit afslag med, at nye priser kunne tænkes at blive indstiftet i reklameøjemed. Dette problem er løst med det forslag, der her fremsættes, og som alene vedrører »store internationale forskerpriser«.

Forskningsminister Frank Jensens begrundelse for ikke at fritage Crafoordprisen er lige så dårlig som skatteministerens. Hans svar til Niels J. Langkilde (KF) på spørgsmål nr. S 396 af 8. november 1995, jf. Folketingets forhandlinger 1995-96, s. 1252, lyder således: »... Enkeltpersoner modtager som regel priser i deres egenskab af videnskabsmand/-kvinde, for et arbejde, de er ansat til – og får løn for at udføre.« Denne begrundelse er ikke rimelig. Videnskabsmænd/-kvinder på det niveau, som belønnes med priser i niveau med Nobelprisen og Crafoordprisen, må nødvendigvis udføre en meget stor del af deres forskning uden for de fastlagte arbejdstider. Forskningen optager for det meste hele deres tilværelse og overstiger langt de tider, de får betalt via deres løn.

Der er således ingen saglige argumenter for, at Danmark skal opretholde denne specielle beskatning af hæderspriser, som er til gene for dansk forskning. Danmark er det eneste nordiske land, der beskatter hæderspriser. Island, Sverige og Norge beskatter ikke hæderspriser. I Finland og på Åland er en hæderspris skattefri, hvis den tildeles en person, og skattepligtig, hvis den modtages af et firma. På Færøerne er priser, som man ikke har søgt, skattefrie. Der er således ingen saglige argumenter for, at man ikke fritager Crafoordprisen samt Nordisk Råds Natur- og Miljøpris for beskatning i lighed med Nobelprisen og Nordisk Råds Litteratur- og Musikpris. Man kan i øvrigt undre sig over, at Nordisk Råds Natur- og Miljøpris skal beskattes i modsætning til Nordisk Råds Litteratur- og Musikpris.